

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci **žalobce: M. A. S.**, nar. „X“, státní příslušnost Pákistánská islámská republika, t.č. neznámého pobytu, zastoupený Mgr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, proti **žalovanému: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.4.2017, č.j. KRPU-242823-86/ČJ-2016-040022-SV-ZZ,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 20.4.2017, č.j. KRPU-242823-86/ČJ-2016-040022-SV-ZZ, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včasnou žalobou ve znění jejího doplnění ze dne 22.5.2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 20.4.2017, č.j. KRPU-242823-86/ČJ-2016-040022-SV-ZZ, kterým bylo rozhodnuto, že se podle ustanovení § 124 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodlužuje doba trvání zajištění za účelem správního vyhoštění o 30 dnů od okamžiku uplynutí doby zajištění stanovené v rozhodnutí ze dne 15.2.2017, č.j. KRPU-242823-64/ČJ-2016-040022-SV-ZZ, což je ode dne 21.2.2017, s tím, že doba zajištění se počítá od prvotního omezení osobní svobody žalobce.

Právní zástupce žalobce v podané žalobě namítal, že z právních důvodů odpadl předpoklad dosažení účelu zajištění. Namítal, že se žalovaný podrobně zabýval eventuálními faktickými překážkami vyhoštění a hodnotil postup při výkonu vyhoštění, avšak nehodnotil právní překážky vyhoštění, které z logiky věci v daném případě způsobují nerealizovatelnost správního vyhoštění. Žalobce poukázal na skutečnost, že před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí dosud nebylo rozhodnuto o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Následně popsal délku procesních lhůt vážících se k jednotlivým rozhodnutím v rámci přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění ve správním řízení a případném následném řízení před správním soudem a Nejvyšším správním soudem s tím, že s podaným odvoláním, žalobou a zpravidla i s kasační stížností jsou spojeny odkladné účinky ve vztahu k vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění. Právní zástupce žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že žalovaný opakovaně zdůrazňuje, že žalobcovým cílem je snaha dostat se do Německa, a v žádném případě se nehodlá vrátit do Pákistánu. S ohledem na tuto skutečnost dle právního zástupce žalobce neexistuje sebemenší důvod domnívat se, že žalobce nevyužije dalších prostředků právní ochrany, které právní řád připouští. Právní zástupce žalobce uvedl, že omezen na osobní svobodě byl žalobce dne 24.11.2016 a nejpozději 23.5.2017 tedy bude muset být propuštěn ze zajištění. Dle právního zástupce žalobce je neoddiskutovatelné, že v této době nebude žalovaný moci vyhoštění realizovat. Dle právního zástupce žalobce si totiž s ohledem na pouhé procesní lhůty spojené s přezkumem rozhodnutí o správním vyhoštění nelze představit situaci, že by rozhodnutí o správním vyhoštění mohlo být vykonatelné ještě v době zajištění žalobce a že by účel zajištění tedy mohl být naplněn. Právní zástupce žalobce poukázal rovněž na skutečnost, že s ohledem na snahu žalobce dostat se do Německa a jeho obavu z návratu do Pákistánu nelze předpokládat, že by žalobce souhlasil s dobrovolným návratem do země původu.

Právní zástupce žalobce zdůraznil, že s přihlédnutím k výše uvedené procesní neodvratitelnosti žalobcova propuštění před realizovatelností účelu zajištění je tedy zřejmé, že v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí již zajištění neplnilo svůj účel, nýbrž se fakticky stalo pouze opatřením plnícím represivní a odstrašující funkci.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu.

Žalovaný uvedl, že žalobce byl zajištěn dne 24.11.2016 a dne 6.2.2017 mu bylo doručeno rozhodnutí o správním vyhoštění, proti kterému podal včasné odvolání, o němž bylo v době vyhotovení vyjádření vedeno odvolací řízení. Dále uvedl, že dne 13.3.2017 obdržel informaci od zastupitelského úřadu Pákistánu, že žalobcova totožnost byla ověřena a dne 17.3.2017 bylo požádáno o vydání náhradního cestovního dokladu k vycestování.

K žalobní námitce žalovaný uvedl, že není možné dopředu předvídat veškeré procesní kroky, které žalobce učiní, natož dopředu odhadovat délku potenciálních řízení. Zdůraznil, že v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí nebylo nereálné, aby bylo rozhodnuto o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění v době trvání zajištění žalobce. Žalovaný zdůraznil, že v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí neshledal důvod, pro který by nemohl být naplněn účel zajištění.

Pro úplnost žalovaný uvedl, že žalobce byl dne 22.5.2017 propuštěn ze zajištění z důvodu uplynutí maximální možné délky zajištění 180 dnů a byl mu vystaven výjezdní příkaz k vycestování s lhůtou na vycestování do 31.5.2017.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, ve které setrval na svých závěrech.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a s ustanovením § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce nenavrhoval ve lhůtě 5 dnů od podání žaloby konání soudního jednání k projednání věci.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během 30 denní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že oznámení o zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění ze dne 25.11.2016, č.j. KRPU-242823-16/ČJ-2016-040022, bylo žalobci doručeno dne 25.11.2016, což žalobce za přítomnosti tlumočníka stvrdil svým podpisem. Rozhodnutím ze dne 21.12.2016, č.j. KRPU-242823-44/ČJ-2016-040022-RBK-ZZ, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 1 roku. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 29.12.2016 odvolání. Z úředního záznamu ze dne 11.11.2016 a dne 25.11.2016, bylo zjištěno, že žalobce nelegálně bez cestovních dokladů odjel do Íránu, následně odjel do Turecka. Pak vycestoval na lodi do Řecka a následně cestoval do Srbska, odkud byl vrácen do Řecka. Následně šel opět pěšky do Srbska. Ze Srbska odjel kamionem do Spolkové republiky Německo spolu s dalšími lidmi. Kamionem cestoval, až do doby než byli odhaleni policií. Za cestu zaplatil převaděčům celkem asi 600 Euro. Důvodem, proč cestoval do Evropy, byla snaha získat práci a vydělat peníze. Cílovou zemí bylo Německo či Itálie. Uvedl, že z Pákistánu odešel, aby si našel v Evropě práci. Výslovně uvedl, že neodešel z Pákistánu proto, že by se cítil ohrožený na životě. V Pákistánu jsou občas problémy mezi Sunity a Šíty, ale ty se dle žalobce jeho rodiny nedotýkají. Uvedl, že neví o žádném důvodu, proč by se nemohl vrátit do Pákistánu. Ve správním spise je dále založeno závazné stanovisko Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 30.11.2016, č.j. KRPU-242823/ČJ-2016-040022-RBK-ZZ, k možnosti vycestování žalobce do jeho země původu, kde je ve výroku uvedeno, že vycestování žalobce do Pákistánu je možné. Dále je ve správním spise založeno sdělení Velvyslanectví Pákistánu v Praze ze dne 21.2.2017, č.j. Cons-2/2015, ve kterém je uvedeno, že totožnost žalobce byla ověřena a ten je státním příslušníkem Pákistánu.

Podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

Podle odst. 3 policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

Podle ust. § 125 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců nesmí doba zajištění překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. Podle § 125 odst. 2 zákona o pobytu cizinců lze uvedenou dobu zajištění výjimečně prodloužit.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu představuje „*institut zajištění cizince a jeho následné umístění do zařízení pro zajištění cizinců (až na 180 dní, resp. 90 dní v případě cizince mladšího 18 let) mimořádný institut, který umožňuje policii zasáhnout do ústavně chráněného práva na osobní svobodu, které je jednou ze základních součástí nedotknutelnosti člověka zakotvené obecně v čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.7.2010, č.j. 9 As 5/2010-74, dostupný na www.nssoud.cz). Obdobně se v tomto smyslu vyjadřuje i judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), z níž plyne, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou sledovanému cíli (vizte rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 29.1.2008 ve věci Saadi proti Velké Británii, stížnost č. 13229/03, bod 79, dostupné na <http://echr.coe.int>). Zbavení osobní svobody lze podle ESLP ospravedlnit toliko buď probíhajícím řízením o vyhoštění cizince, popřípadě pak řízením o jeho vydání do jiného státu. Pakliže ale není takové řízení vedeno s náležitou pečlivostí, přestává být zajištění cizince v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. V tomto kontextu je pak nutné vždy posuzovat, aby délka řízení o vyhoštění nebyla nepřiměřeně dlouhá (srov. rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 15.11.1996 ve věci Chahal proti Spojenému království, stížnost č. 22414/93, bod 113, dostupné na <http://echr.coe.int>).

Jak vyplývá ze shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu i ESLP, zajištění cizince je ospravedlnitelné pouze v takovém případě, směřuje-li ke svému cíli, jímž je v přezkoumávané věci realizace správního vyhoštění. V důsledku toho jsou si správní orgány povinny počínat co nejhospodárněji tak, aby nedocházelo ke zbytečnému a ničím neodůvodněnému prodlužování omezení osobní svobody cizince. V této souvislosti již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2.11.2011, č.j. 1 As 119/2011-39 (dostupném

na www.nssoud.cz), uvedl, že: „*Ochrana osobní svobody cizinců by byla čistě iluzorní, pokud by pro prodloužení doby zajištění cizinců postačovalo, aby správní orgán činil do správního spisu čistě formální „úkony“ a sepisoval úřední záznamy o tom, že podmínky pro zajištění cizince i nadále trvají, bez jakéhokoli konkrétního odůvodnění a bližší vazby na probíhající řízení o správním vyhoštění*“.

Předpokladem prodloužení zajištění je zejména skutečnost, že správní vyhoštění bude alespoň potenciálně možné realizovat (srov. obdobně usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23.11.2011, č.j. 7 As 79/2010-150, dostupné na www.nssoud.cz). Pakliže však správní orgán v rámci řízení zjistí okolnosti zakládající důvodnou obavu, že účelu zajištění nebude možné dosáhnout, musí tyto okolnosti v rámci své rozhodovací činnosti řádně zohlednit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5.4.2013, č.j. 7 As 139/2012-59, dostupný na www.nssoud.cz).

V daném případě nelze žalovanému primárně vytknout, že by v průběhu trvání zajištění cizince zůstal nečinným. Naopak se aktivně snažil o naplnění účelu správního vyhoštění, a to zejména úkony směřujícími k zajištění náhradního cestovního dokladu žalobce od zastupitelského úřadu Pákistánu umožňujícím jeho následné vycestování. Na druhou stranu však v rámci těchto úkonů přehlédl, že i v případě, že by cestovní doklad obdržel do základní možné doby zajištění ve smyslu ust. § 125 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců, nebylo by možné žalobce vyhostit, neboť dosud probíhá odvolací řízení proti rozhodnutí o jeho správním vyhoštění u odvolacího orgánu. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval otázkou, zda se jeví jako pravděpodobné, zda odvolací orgán ve lhůtě 30 dnů o odvolání žalobce proti rozhodnutí o správním vyhoštění skutečně rozhodne, čímž se rozhodnutí o správním vyhoštění stane pravomocným a vykonatelným.

Soud si je vědom toho, že dle názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku ze dne 20.3.2014, č.j. 7 Azs 8/2014-20 (dostupném na www.nssoud.cz), sice platí, že: „*Správní orgán není nečinný, pokud vyčkává na právní moc a vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění [...]. V tomto případě nejde o neúčelné prodlužování doby zajištění cizince, které by snad svou liknavostí zapříčinil správní orgán. Naopak vyčkáváním správní orgán plní svou zákonnou povinnost, neboť nemůže přistoupit k výkonu rozhodnutí, které dosud není vykonatelné.*“ Uvedené rozhodnutí nicméně na právě posuzovanou věc přímo nedopadá. V tehdejší případě totiž správní orgán prodloužení zajištění odůvodnil tím, že právní moc rozhodnutí o správním vyhoštění lze očekávat v této prodloužené lhůtě, v níž bude rovněž možné realizovat samotné vyhoštění, přičemž současně uvedl, jaké další úkony bude potřeba dále učinit a jaká bude jejich orientační časová náročnost. V případě napadeného rozhodnutí ale takováto úvaha zcela absentuje, když žalovaný zcela rezignoval na posouzení alespoň hypotetické možnosti, zda odvolací orgán stačí o správním vyhoštění žalobce rozhodnout do skončení doby prodlužovaného zajištění.

Nelze přitom přehlédnout, že dle ust. § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, mělo být o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnuto do maximálně 30, resp. 60 dnů. Jestliže odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí o správním vyhoštění bylo žalobcem podáno již dne 29.12.2016, bylo primárním úkolem žalovaného zabývat se otázkou, zda existují objektivní důvody pro to, proč jí nadřízený orgán řízení o odvolání dosud pravomocně neukončil a hlavně zda tak stačí ještě ve zbývajících lhůtě pro zajištění žalobce učinit. Tyto kroky a úvahy pak měl žalovaný vtělit i do odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Na úvahy v tomto směru však žalovaný zcela rezignoval.

Soud musí zdůraznit, že pokud nic nenasvědčovalo tomu, že správní vyhoštění bude vykonatelné alespoň v prodloužené době zajištění, neplnilo další užití tohoto institutu svůj účel. O tom ostatně svědčí i fakt, že žalobce byl následně dne 22.5.2017 ze zajištění propuštěn.

Závěrem je nicméně třeba poopravit názor žalobce, že žalovaný měl při rozhodování o prodloužení zajištění zohlednit i délku zákonných lhůt stanovených pro přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění před krajským, potažmo Nejvyšším správním soudem. To by sice skutečně s ohledem např. na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.3.2014, č.j. 7 Azs 8/2014-20, bylo teoreticky možné, pakliže by takového řízení probíhalo. Avšak za situace, kdy dosud nedošlo ani k pravomocnému ukončení správního řízení o odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění, se žalovaný řídit hypotetickými úvahami o tom, zda a v jaké míře žalobce uplatní své právo na soudní přezkum, nemohl. Při připuštění takového výkladu by totiž skutečně (jak jmenovaná správně podotkla ve svém vyjádření k žalobě) bylo jakékoliv zajištění cizince prakticky znemožněno. Jeho – v řízení o prodloužení zajištění aktuálním – úkolem tedy bylo toliko zhodnotit, zda se rozhodnutí o správním vyhoštění stane pravomocným v době trvání zajištění, nikoliv předjímat další potenciální kroky žalobce.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti proto soud s poukazem na ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. přikročil výrokem ad I. ke zrušení rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a současně ve smyslu ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. rozhodl o vrácení věci jmenovanému k dalšímu řízení.

Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. výrokem ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobci žádné nevznikly a žalovaný ve věci neměl úspěch.

O odměně ustanoveného zástupce bude rozhodnuto samostatným usnesením.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 7. června 2017

Mgr. Václav Trajer v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Gabriela Zlatová